

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Ierosolymitano Patriarchæ apostolicæ sedis Legato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

te ipsum. Quod si partes in hujusmodi viros nequiverint convenire, venerabilem fratrem nostrum Ierosolymitanum apostolicæ sedis Legatum & Antiochenum Patriarchas in collegas assumas, cum quibus vel eorum altero secundum præscriptam formam eandem causam appellatione remota decidas, faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Si verò alterutra partium duxerit resistendum, tam per indigenas terræ quam etiam peregrinos rebellionem ejus facies edomari. Provisio prudenter ut interim nulla penitus inter dictos Regem & Comitem guerra fiat, sed treugæ ad invicem observentur, ad quas utramque partem volumus & mandamus, si fuerit necesse, compelli, cum simul non sit & armis & legibus contendendum. Ceterum si quicquam humanitus tibi contigerit, propter quod mandatum non possis apostolicum adimplere, illud ipsum duo pariter Patriarchæ freti auctoritate præsentium exequantur. Datum Laterani &c. per totum ut in alia.

VNIVERSIS ABBATIBVS
nigri ordinis per Rothomagensem provinciam constitutis.

Epist. 124.
De Capitulo
celebrando
fieri in anno.

Ordinem religionis plantare ac fovere plantatum ex officij nostri debito provocamur, & sic religioforum petitionibus apostolicum nos convenit præbere patrocinium & favorem quod sub regimine ac gubernatione nostra valeant assiduis proficere incrementis. Sanè gaudemus in Domino, à quo est omne datum optimum & omne donum perfectum, quod divinitus inspirati ad corrigendos excessus qui aliquando in vestris monasteriis, suadente inimico humani generis, committuntur, studium efficacis adhibetis ut inquinamentis malitiæ ac dissolutionis vitii abdicatis, efficacius possitis vos divinæ subdere servituti, & per opera pietatis gratiorem præstare altissimo famulatum. Ut autem per favorem apostolicum regularia suscipiant insistentia vigorem, neque possint per alicujus insolentiam enervari, ut liceret vobis de nostra permissione petistis semel in anno sub aliquo Abbate religioso & humili ejusdem provincie Capitulum celebrare: ubi per consultationem omnium, tam Abbatum excessus quam dissolutiones monachorum, salvo per omnia jure Prælatorum comprovincialium, compescantur; volentes de quarto in quartum annum per vos vel nuntios vestros ad Apostolorum limina visitanda teneri; recepturi à nobis sa-

lubria monita & præcepta, quibus vigor religionis monasticæ foveatur. Nos verò vestris postulationibus annuentes, caritati vestræ concedimus ut hoc salutare propositum incipiat exequi diligenter, & quid ex ipso proveniat nobis fideliter intimetis; ut si viderimus quod per executionem ipsius religionis honestas suscipiat incrementum, quod ad robur perpetuæ firmitatis super eo fuerit statuendum, securius & cautius statuamus. Datum Laterani xiiii. Kal. Septembris, anno tertio decimo.

MAGISTRO ET FRATRIBVS
Hospitalis Theutonicorum Aconensf.

SVam nobis dilecti filij fratres militiæ Templi querimoniam obtulerunt quod cum in primordio institutionis ordinis sui eis fuerit ab apostolica sede concessum ut in religionis signum milites militiæ Templi albis palliis uterentur ad differentiam aliorum, vos, in confusionem ordinis supradicti, nuper alba pallia portare cœpistis. Nolentes igitur ut ex hoc inter vos & ipsos æmulationis seu discordiæ materia suscitetur, præsentium vobis auctoritate præcipiendo mandamus quatinus vestro contenti habitu existentes, hujusmodi alba pallia, quæ, sicut præmissum est, in signum religionis concessa fuerunt Templariis antedictis, nullatenus deferatis. Alioquin venerabili fratri nostro Patriarchæ Ierosolymitano apostolicæ sedis Legato nostris damus litteris in mandatis ut inquisita plenius & cognita veritate, id appellatione remota super hoc statuatur quod religioni pariter & saluti viderit expedire. Datum Laterani vi. Kal. Septembris, pontificatus nostri anno tertio decimo.

Epist. 125.
Ne alba pallia
deferant.

IEROSOLYMITANO PATRIARCHÆ
apostolicæ sedis Legato.

SVam nobis dilecti filij &c. in eundem modum ut in alia usque ad differentiam aliorum, dilecti filij Magister & fratres Hospitalis Theutonicorum Aconensis in confusionem ordinis supradicti nuper alba pallia portare cœperunt. Nolentes igitur ut ex hoc inter prædictos fratres æmulationis seu discordiæ materia suscitetur, eisdem Magistro & fratribus Hospitalis dedimus in præceptis ut suo contenti habitu existentes, hujusmodi alba pallia nullatenus deferant, quæ, sicut præmissum est, in religionis signum concessa fuerunt Templariis antedictis. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatinus inquisita plenius & cognita veritate, id

Epist. 126.
Super eodem.

super hoc statuas appellatione remota quod religioni pariter & saluti videris expedire, faciens quod statueris per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Datum ut in alia per totum.

ROTOMAGENSIS
Archiepiscopo.

Epist. 127.
Responser ad
eius consulta.
Cap. Cùm con-
tingat. De atate
& qual. ord.

Cap. Cùm con-
tingat. De res-
cript.

Cùm contingat interdum quòd laici ad monasteria convolantes, à suis Abbatibus tonsorentur, apostolica sedis oraculum requisisti an clericatus ordo in tonsura hujusmodi conferatur. Super quo fraternitati tuæ taliter respondemus, quòd cum in septima synodo sit statutum ut lectores per manus impositionem licentia sit unicuique Abbati in proprio monasterio solummodo faciendi, dummodo ipsi ab Episcopo, secundum morem perficiendorum Abbatum, manus impositio facta noscatur, & constet eum existere sacerdotem, per primam tonsuram à talibus Abbatibus juxta formam Ecclesiæ datam clericali ordo confertur. Præterea cum quidam super aliquo litigantes, ad diversos judices litteras impetrant, quorum quidam obtenti à parte altera tibi mandant ut partem adversam denunties excommunicationis sententiæ subjacere, aliis judicibus tibi postmodum injungentibus ut eandem denunties absolutam, quæris à nobis an utrisque, vel neutris, vel alterutris saltem obedire debeas in hac parte. Super quo tuæ prudentiæ respondentes, credimus distinguendum an cum primum mandatum recepisse dinosceris, tibi forsan innotuit inter illos & alios super jurisdictione discordiam suscitatum, an super hoc nihil omnino scivisti. Et quidem si super contentione hujusmodi nihil tibi penitus innotescit cum primum mandatum recipere te contingit, illud debes humiliter executioni mandare. Sed si postea contrarium tibi ab aliis demandetur, tunc litterarum ad utrosque à sede apostolica obtentorum copia postulata, quas auctoritate præsentium districtè præcipimus exhiberi, si ex ipsarum tenoreprehenderis evidenter, ita quòd non sit aliquatenus hæsitandum, quòd litteræ quæ ad illos à quibus secundum mandatum receperis impetratæ noscuntur, expressè revocent litteras aliorum, tu illud intrepidus exequaris quòd secundo tibi loco mandatur. Si verò ex litterarum inspectione * manifestè tibi constet quòd litteræ obtentæ ad illos qui primum dedere mandatum per alias minimè revocantur, secundum mandatum nullatenus exequaris.

* In quarta col-
lectâ manifestis-
simè

Quòd si super hoc tibi fuerit meritò dubitandum, ad exequendum secundum mandatum te procedere non oportet donec juxta ejuisdam nostræ constitutionis tenorem inter eos hujusmodi contentio sopiatur. Et id ipsum facere debes, si primo mandato recepto, & nondum executioni mandato, tibi forsitan innotuerit quòd inter se, super jurisdictione videlicet demandata, ceperint disceptare. Ceterum in his omnibus puram & providam te convenit intentionem habere, ne vel ad declinandum mandatum dubitare te dicas ubi dubitandum non est, vel ad mandatum etiam exequendum te asseras esse certum ubi certus esse non debes. Licet autem ex his certa tibi detur doctrina qualiter in hujusmodi debeas te habere, nullatenus tamen attribuitur potestas ut inter delegatos aut partes de jurisdictione debeas judicare. Insuper requisisti, cum quis conqueritur in se à suo Episcopo post appellationem ad nos legitimè interpositam vel alias injustè excommunicationis sententiam promulgatam, & nos judicibus damus nostris litteris, in mandatis ut si ita est, vel juxta formam Ecclesiæ illis beneficium absolutionis impendant, vel eandem sententiam denuntient nullam esse, ac Episcopus paratus sit probare se in illum, antequam vocem appellationis emitteret, vel alias justè hujusmodi sententiam protulisset, an probationibus non admissis, judicibus liceat excommunicatam absolvere, vel denuntiare sententiam nullam esse. Ad quòd tibi taliter respondemus, quòd super jamdicto casu non consuevimus, si bene meminimus, sub præscripta forma judicibus scribere, sed sub ista; ut videlicet, si excommunicationis sententiam post appellationem ad nos legitimè interpositam invenerint esse latam, ipsam denuntiantes penitus nullam esse, audiant si quid fuerit quaestionis, alioquin recepta juxta formam Ecclesiæ cautione impendant absolutionis beneficium conquerenti; & injuncto sibi quòd de jure fuerit injungendum, audiant causam, & eandem sine debito terminare procurent. Sed si forsan appareat nos in jamdicto casu sub prænotata quodque forma scripsisse, & in altero utique casuum prædictorum, cum videlicet quis conqueritur se post appellationem ad nos legitimè interpositam excommunicatione fuisse notatum, semper utriuslibet partis probationes sunt admittendæ antequam ad decernendum super hoc aliquid procedatur; per quas denique apparebit an absolutione